

Crăciun cu dor...sau dor de Crăciun

Când trăiești departe de casă, devii, cu timpul, un fel de *acrobat*: calci, în vârful picioarelor, printre amintiri, să nu cumva să le trezești și să te năvălească, să te copleșească, să te învăluie, cu parfumuri, arome, culori, emoții, intense și unice, pe care știi prea bine că nu le mai poți trăi nicăieri și nicicând. Atunci, faci salturi mortale printre emoții, te simți ca un *funambul*, care merge pe sârmă și încearcă să rămână în echilibru, un *iluzionist*, care a învățat de unul singur toate scamatoriile iscusite, pentru a ascunde obiecte, gânduri, emoții, lacrimi... Există, însă, momente în care nici o scamatorie nu mai are efect, amintirile îți dau târcoale, la început într-un mod nedeslușit, într-o dimineață cu rouă, sau cu zăpadă pe Vezuviu, apoi într-o noapte cu cer înstelat și aer tăios, te înconjoară, încet încet și nu-ți lasă nici o cale de salvare. Nu-ți rămâne altceva de făcut decât să te predai. De Crăciun eu mă predau amintirilor, să facă ce vor cu mine! Le-am disciplinat și le-am îmblânzit, aș spune cu succes, tot anul, chiar dacă, din când în când au mai luat-o razna, dar am reușit să rămân pe sârmă, în echilibru, să fac până și ceva pași de dans...

Crăciunul e momentul în care mă predau amintirilor și aș minți dacă aș spune că nu-mi place, chiar dacă le simt cum fac tumbe prin sufletul meu și mă zăpăcesc.

Oricât de mult aș căuta în jurul meu, oricât de "vigilente" mi-ar fi toate simțurile, oricât aș încerca să adulesc parfumuri sau arome *proustiene*, pierdute într-un timp îndepărtat, nu aș regăsi nicăieri mirosul intens de rășină și pădure, care inunda casa bunicilor de la Mintiu, în ziua de ajun. Dimineața, devreme, mergeam în pădure, cu bunicul meu,

pe care îl cheamam *Tata Bun*, să alegem bradul de Crăciun. Sania era trasă de cei doi cai ai noștri, Stela și Fulger, care își făceau, cu greu, drum printre troiene, era tare frig, ningeă fără oprire, cu fulgi imenși și grei, care ni se așterneau în urmă, ștergând orice semn

al trecerii noastre pe acolo. Brazilii erau împovărați de atâta alb, zăpada se transformase în țurțuri de gheață, care atârnavă de crengi, ca niște lumânări răsturnate. În aer parfumul de pădure, de pământ reavăn, de mușchi de brad era îmbătător. Legam bradul în spatele saniei și îl duceam acasă. Îl scuturam de zăpadă, avea trunchiul gros și Tata Bun îl cioplea cu migală, la tăietor. Noi îl împodobeam în camera dinspre stradă, pentru că trebuia să lumineze drumul lui Moș Crăciun, atunci când va ajunge la noi, pe înserate. Îmi plăcea la nebunie să ies seara, pe drum, și să mă uit la brazilii care luminau toate casele, din *camera dinainte*, aceea în care intrai doar de sărbători. Unde să mai simt mirosul amar și aspru de lemne proaspăt tăiate, stivuite cu grijă de *Tata Bun*, sub sobă, încă umede și pline de zăpadă? Ieri eram la niște prieteni, care au casă și șemineu, la un moment dat, mi-am vărât nasul în lemnărie, încercând să regăsesc aceeași mireasmă de pădure...știu că sunt patetică, dar credeți-mă, lemnele astea nu au nici un miros!

Să te trezești în dimineața de
ajun și primul aer pe care îl
respiri să fie cu parfum de
nuci, zahăr, vanilie și mac,
parfum de cozonac aburind pe
masă, tocmai scos din
cuptor...dacă nu e asta un
paradis pentru simțuri, atunci
care e? Bunica mea, Mama Uca,
avea cuptor în curte și se

trezea cu noaptea în cap să frământa, bunicul făcea focul, aducea din lemnărie niște bucăți lungi de lemn, care ardeau molcom, se încingeau în flăcări înalte, apoi deveneau jar; era momentul în care se puneau la copt cozonacii. Se rumeneau așa de frumos, iar când bunica îi scotea din cuptor, aburinzi, și îi ducea în casă...până și aerul, înghețat de ger, se înmuia de atîta parfum.

La Napoli există multe pizzerii, care au cuptor cu lemne. Când mergem să mâncăm o pizza, adesea îl iau pe Matei și ne așezăm în fața cuptorului, cu scuza că vrea să vadă cum se face o pizza... el așteaptă pizza cu miros de mozzarella și busuioc, eu aș vrea să pot închide ochii și să simt mirosul dulce de nuci și vanilie.

În fiecare an, când merg acasă de Paște, la întrebarea pe care mi-o pune, de fiecare dată, mama: "Ce vrei să-ți gătesc?", răspunsul meu e invariabil același, de ani de zile: *cozonac*. Pot renunța la orice, dar nu și la cozonac, de fapt, la mireasma lui caldă, cu care să mă trezesc în dimineața de ajun. E ca o întoarcere magică în timp, uneori vitală și necesară, un fel de... hrană pentru dor.

De Crăciun, casa bunicilor mei de la Tăure se umplea de nepoți, ne adunam de prin toate colțurile țării, dormeam într-o cameră toți, ne înghesuiam în două paturi, pentru că nu vroiam să ne despărțim nici măcar noaptea, așa

că preferam să dormim îngrămădiți. Dacă, peste noapte, unul dintre noi trebuia să iasă în curte, la baie, ne trezeam toți și mergeam cu el. Rămâneam uimiți, privind cerul, care, parcă, se prăvălea peste noi, cu stelele agățate de horn...Dimineața ieșeam pe prispă și scriam cu degetele pe zăpada care se așternuse peste noapte. Tâna Floarea ne pregătea plăcinte mici cu magiun, pe care le mâncam cu lapte. Luam săniile și băteam dealurile până când se însera. Ne întorceam acasă uzi, înghețați, cu degetele înțepenite de frig și Tânu Pavel ne așeza pe toți, în rând, și ne punea câte o cărămidă caldă, înfășurată într-un prosop, sub picioare, ca să ne încălzim. Înainte ne certa un pic, pentru că am stat afară *până am uitat de noi*. Apoi, punea din nou cărămizile în cuptorul de la sobă, să rămână calde. Bunica așeza coji de măr pe plită, să miroase casa frumos. Încă un parfum pierdut...nu știu dacă erau merele altfel, sau soba, sau aerul din casă, sau pur și simplu faptul că eram cu toții împreună, într-un fel de armonie paradisiacă... chiar dacă, în seara de Crăciun, ne "certam", uneori, până să hotărâm cine să înceapă colinda, atunci când băteam la poarta vecinilor. Aveam un caiet de colinzi, în care începeam să scriem din prima zi de vacanță. Știam o mulțime de colinzi, dar preferata noastră rămânea *Deschide ușa, creștine*. Cântam pe mai multe voci, cu mult patos, nu și cu mare talent vocal, dar asta conta prea puțin.

Ne întorceam acasă, înainte de miezul nopții, înfrigurați,

fericiți, cu traista plină de nuci, mere, cozonac, covrigi. Ne înghesuiam toți la cele două ochiuri de fereastră, care dădeau spre stradă și îl așteptam pe Moș Craciun. Drumul era luminat doar de stele și de zăpada sticloasă, care părea neumblată, pentru că ningea fără oprire. Așteptam o vreme, apoi mergeam să ne culcăm, obosiți de săniuș, de bulgărit, de colindat, frânți de atâta joacă și de toți oamenii de zăpadă, pe care îi lăsasem de pază, pe dealuri. Nu-mi amintesc prea bine ce daruri ne aducea Moșul, câte o păpușă, câte o jucărie din lemn, portocale, dulciuri...Avea prea puțină importanță ce cadouri primeam, noi eram, oricum, fericiți, pentru că eram împreună și tocmai de aceea simțeam, înzecit de îmbietor, orice mireasmă, vedeam, înzecit de luminos, cerul înstelat și auzeam, înzecit de blândă, vocea bunicilor, care ne îndemna să mergem la culcare, pentru că, altfel, Moșul nu o să vină la noi...